

Nędza, dnia 10.03.2022r.

INFORMACJA

Zgodnie z art. 48 ust. 7 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2373 z późn. zm.).

Wójt Gminy Nędza podaje do publicznej wiadomości informację,

o odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla dokumentu pn.: „**Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Nędza**”.

Odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w/w dokumentu nastąpiło po uzyskaniu opinii:

- Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego (NS-NZ.9022.21.8.2022 z dnia 02.03.2022r.)
- Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach (WOOS.410.40.2022.AB z dnia 02.03.2022r.)

Uzasadnienie odstąpienia od strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla dokumentu pn.: „Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Nędza” w załączniku nr 1.

WÓJT GMINY
Anna Iskała

1 Charakter działań przewidzianych w dokumencie

1.1. Stopień, w jakim dokument ustala ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć, w odniesieniu do usytuowania, rodzaju i skali tych przedsięwzięć

W ujęciu formalnym PGN to strategiczny dokument, który wyznacza kierunki w zakresie działań inwestycyjnych i nieinwestycyjnych dotyczących budownictwa publicznego, gospodarki przestrzennej, oświetlenia ulicznego, transportu publicznego i prywatnego oraz produkcji energii elektrycznej i ciepłej dla Gminy Nędza. PGN wyznacza konkretne cele w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych, efektywności energetycznej oraz wykorzystania odnawialnych źródeł energii na obszarze Gminy.

W praktyce PGN ma przede wszystkim służyć mieszkańcom Gminy tak, aby:

- osiągnąć poprawę jakości powietrza, a w efekcie poprawę zdrowotności mieszkańców,
- przyspieszyć proces modernizacji systemów zużywających energię poprzez uzyskanie wsparcia inwestycyjnego,
- zmniejszyć koszty energii na skutek wprowadzenia nowych rozwiązań techniczno-technologicznych.

Charakter działań przewidzianych w Planie jest nastawiony docelowo na ochronę zdrowia i życia mieszkańców a także otaczającej przyrody poprzez eliminację zagrożeń dla środowiska, w tym ograniczenie zanieczyszczenia powietrza zmniejszenie zużycia paliw stałych i zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Aktualnie gmina Nędza nie posiada PGN, poprzedni obowiązujący dokument skończył swoją perspektywę.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej to strategiczny dokument, który będzie wyznaczał kierunki dla gminy Nędza na lata 2022-2030, w zakresie działań inwestycyjnych i nieinwestycyjnych w takich obszarach jak:

- budownictwo publiczne,
- budownictwo prywatne,
- gospodarka przestrzenna,
- oświetlenie uliczne,
- zaopatrzenie w ciepło i energię.

Realizacja założeń Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Nędza ma przyczynić się do osiągnięcia następujących celów energetyczno-środowiskowych:

- redukcja emisji gazów cieplarnianych
- zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych
- redukcja zużycia energii finalnej poprzez podniesienie efektywności energetycznej
- poprawa jakości powietrza na obszarach, na których odnotowano przekroczenia poziomów dopuszczalnych stężeń w powietrzu

Powyższe cele stanowią wyznacznik kierunków działań zaplanowanych przez samorząd lokalny. Długoterminowa strategia opiera się zatem na osiągnięciu poniższych rezultatów:

- wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców,
- neutralny wpływ jednostek gminnych na emisję gazów cieplarnianych,
- zwiększenie liczby budynków poddanych termomodernizacji,
- zwiększenie wykorzystania udziału energii odnawialnej,
- likwidacja i wymiana indywidualnych, niskosprawnych jednostek wytwarzających energię ciepłą,
- zmniejszenie wykorzystania paliw stałych w produkcji energii ciepłej,
- tworzenie systemów oświetlenia ulicznego bazującego na odnawialnych źródłach energii oraz opravach energooszczędnych

Wszystkie działania podzielono na cztery kategorie, związane z celem danych rozwiązań:

1. Efektywne gospodarowanie zasobami energetycznymi i ograniczenie emisji pyłowo- gazowej do atmosfery,
2. Zmniejszenie uciążliwości transportu dla środowiska,
3. Zrównoważone zarządzanie gminą,
4. Budowa postaw proekologicznych wśród mieszkańców gminy.

Planowany zbiór działań powinien przekładać się na konkretne zadania realizowane przez gminę Nędza do roku 2030. Należą do nich dokładnie sprecyzowane przedsięwzięcia, ujęte w planach interesariuszy, znajdujące się w różnej fazie procesu inwestycyjnego.

Najważniejsze inwestycje planowane na terenie gminy to:

- Poprawa efektywności energetycznej oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w budynkach użyteczności publicznej - termomodernizacja budynków i zastosowanie odnawialnych źródeł energii,
- Poprawa efektywności energetycznej w zakresie wymiany oświetlenia wewnętrznego,
- Modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie gminy,

- Termomodernizacja budynków mieszkalnych ze szczególnym uwzględnieniem wymiany źródeł ciepła na proekologiczne,
- Montaż mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii,
- Działania edukacyjne dla przedsiębiorstw/akcje dla przedsiębiorców dotyczące zagadnień związanych z ograniczeniem zużycia energii/ograniczaniem emisji,
- Modernizacja oraz utrzymanie infrastruktury drogowej na terenie gminy,
- Uwzględnianie w planach zagospodarowania przestrzennego zapisów mogących wpływać na ograniczenie emisji zanieczyszczeń.

1.2. Powiązania z działaniami przewidzianymi w innych dokumentach

„Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Nędza” jest zbieżny z zapisami następujących dokumentów strategicznych i planistycznych:

- Polityka energetyczna Polski,
- Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030,
- Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” - Zielone Śląskie,
- Projekt Polityki gospodarki niskoemisyjnej dla województwa śląskiego. Regionalnej polityki energetycznej do roku 2030,
- Uchwała antysmogowa województwa śląskiego,
- Program ochrony powietrza dla województwa śląskiego,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Nędza
- Program Ochrony Środowiska dla gminy Nędza na lata 2018 – 2021 z perspektywą na lata 2022 – 2025,
- Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe gminy Nędza.

1.3. Przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska

Działania planowane w PGN stanowią zbiór rozwiązań służących realizacji długoterminowych celów strategicznych. Zdefiniowano dwa rodzaje działań:

- **działania inwestycyjne** – wymierne przedsięwzięcia wdrażane przez określone podmioty,
- **działania nieinwestycyjne** – przedsięwzięcia, których realizacja może być podejmowana różnymi metodami (wybór metod powinien być uzależniony konkretnymi uwarunkowaniami lokalnymi).

W zależności od horyzontu czasowego realizacji działania podzielono na dwie grupy:

- **działania krótkoterminowe / średnioterminowe** – działania realizowane z perspektywą do roku 2026,
- **działania długoterminowe** – działania realizowane z perspektywą do roku 2030.

Do zadań krótkoterminowych / średnioterminowych należy zaliczyć:

- przygotowanie lub aktualizacja dokumentów strategicznych związanych z ochroną środowiska i energetyką,
- termomodernizację budynków mieszkalnych głównie w zakresie modernizacji źródeł ciepła zgodnie z wytycznymi Programu Ochrony Powietrza województwa śląskiego.

Wszystkie działania podzielono na cztery kategorie, związane z celem danych rozwiązań:

- 1) Efektywne gospodarowanie zasobami energetycznymi i ograniczenie emisji pyłowo- gazowej do atmosfery,
- 2) Zmniejszenie uciążliwości transportu dla środowiska,
- 3) Zrównoważone zarządzanie gminą,
- 4) Budowa postaw proekologicznych wśród mieszkańców gminy.

Planowany zbiór działań powinien przekładać się na konkretne zadania realizowane przez Gminę Nędza do roku 2030. Należą do nich dokładnie sprecyzowane przedsięwzięcia, ujęte w planach interesariuszy, znajdujące się w różnej fazie procesu inwestycyjnego.

1. Zasadnicza część nakładów w grupie „pozostałych podmiotów” dotyczy termomodernizacji budynków oraz budowy instalacji OZE (np. montaż paneli fotowoltaicznych i pomp ciepła).
2. Do najważniejszych źródeł preferencyjnego wsparcia finansowego planowanych przedsięwzięć należą: fundusze unijne na lata 2021-2027, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.
3. Zakłada się rozwój instalacji OZE – paneli fotowoltaicznych (produkujących głównie energię na potrzeby gospodarstw domowych i potrzeb własnych przedsiębiorstw).

1.4. Powiązania z problemami dotyczącymi ochrony środowiska

Postanowienia „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Nędza” będą powiązane bezpośrednio przede wszystkim z ochroną powietrza, ale także pośrednio z innymi działami ochrony środowiska, takimi jak:

- ochroną powierzchni ziemi,
- ochroną zasobów wodnych,
- gospodarowanie odpadami
- ochroną przyrody i krajobrazu.

2 Rodzaj i skalę oddziaływania na środowisko, w szczególności:

2.1 Prawdopodobieństwo wystąpienia, czas trwania, zasięg, częstotliwość i odwracalność oddziaływań,

Wszystkie działania przewidziane w „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Nędza” będą miały pozytywny wpływ na zdrowie mieszkańców, środowisko i walory naturalne Gminy Nędza.

W czasie realizacji zadań inwestycyjnych mogą wystąpić czasowo niedogodności związane z hałasem w czasie prac polegających na działaniach modernizacyjnych, budowlanych czy termomodernizacyjnych budynków. Uciążliwości będą jednak tylko czasowe i w efekcie działania przyczynią się do uzyskania efektu ekologicznego dużo większego niż czasowe oddziaływania negatywne.

Czas trwania czasowych uciążliwości oddziaływań będzie wiązał się z działaniami inwestycyjnymi i będzie występował tylko w czasie robót. Wszystkie czasowe uciążliwości oddziaływania będą miały charakter czasowy i będą odwracalne.

2.2 Prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych

Realizacja postanowień „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Nędza” nie będzie powodować negatywnego oddziaływania na środowisko. W trakcie wdrażania działań zapisanych w przedmiotowym dokumencie nie ma ryzyka wystąpienia skumulowanych ani transgranicznych oddziaływań, a realizacja postanowień Planu nie niesie za sobą również ryzyka dla zdrowia ludzi.

2.3 Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska

W czasie realizacji postanowień „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Nędza” nie ma ryzyka wystąpienia zagrożenia zdrowia mieszkańców Gminy Nędza wręcz przeciwnie realizacja celów zapisanych w dokumencie przyczyni się do poprawy zdrowotności mieszkańców.

Wdrożenie postanowień „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Nędza” i realizacja celów zapisanych w dokumentach wyższego szczebla jest zabezpieczeniem, że na jakimkolwiek etapie wdrażania PGN na terenie Gminy Nędza nie wystąpią zagrożenia dla środowiska i zdrowia ludzi związane zanieczyszczeniem powietrza pochodzącym ze źródeł komunalnych.

3 Cechy obszaru objętego oddziaływaniem na środowisko, w szczególności:

3.1 Obszary o szczególnych właściwościach naturalnych lub posiadające znaczenie dla dziedzictwa kulturowego, wrażliwe na oddziaływania, istniejące przekroczenia standardów, jakości środowiska lub intensywne wykorzystywanie terenu.

Zabytki na terenie Gminy Nędza to:

1. kościół zbudowany w 1908r. i rozbudowany w 1929 w stylu neobarokowym,
2. plebania zbudowana ok. roku 1925,
3. kapliczka z początku XX wieku (w sąsiedztwie kościoła),
4. kamienny krzyż ufundowany w 1874r.,
5. budynek klasztoru żeńskiego zbudowany ok. roku 1910,
6. dwa budynki mieszkalne, prawie kamieniczki z ok. 1900r.,
7. drewniana chałupa z 1890r.,
8. Skansen Kolei Wąskotorowej w Rudach,

3.2 Formy ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz obszary podlegające ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym.

Gmina Nędza posiada zasoby przyrodnicze o znaczeniu ponadregionalnym. Obszar gminy odgrywa szczególnie ważną rolę w projektowanym „krajowym systemie obszarów chronionych”. Cały obszar Gminy Nędza leży w obszarze Parku Krajobrazowego Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich.

Formami ochronnymi przyrody na terenie gminy są: park krajobrazowy (1), rezerwat przyrody (1), obszar Natura 2000 (1), użytek ekologiczny (1). Na chwilę obecną brak jest zlokalizowanych na terenie gminy pomników przyrody. Formy ochrony przyrody występujące na terenie gminy tworzą tzw. system obszarów i obiektów prawnie chronionych. Taki układ

przestrzenny, wzajemnie uzupełniających się form ochrony przyrody, zapewnia warunki do samoregulacji procesów przyrodniczych, naturalnych warunków hydrologicznych oraz właściwego korzystania z rekreacji i turystyki.

Park Krajobrazowy Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich

Został utworzony rozporządzeniem nr 181/93 Wojewody Katowickiego z dnia 23 listopada 199r., zm. Rozporządzeniem nr 37/2000 Wojewody Śląskiego z dnia 28 sierpnia 2000r. Park obejmuje tereny chronione ze względu na popularyzację walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych.

Park obejmuje kompleks Lasów Rudzkich, będących pozostałością dawnej Puszczy Śląskiej. Na obszarze parku krajobrazowego i jego otuliny występują wszystkie typy siedliskowe lasów terenów nizinnych, za wyjątkiem boru suchego.

Celem utworzenia Parku obejmującego tereny leśne, obszary rzek i stawów, upraw polnych i zabudowań jest zachowanie i ochrona dóbr i walorów przyrodniczych, przyrodniczo- kulturowych, kulturowych oraz rekreacyjnych. Park zajmuje powierzchnię 49 387 ha, zaś jego otulina liczy 14 010 ha. W granicach parku położona jest cała gmina. Niestety jak do tej pory nie został uchwalony plan ochrony parku krajobrazowego, co uniemożliwia skuteczną ochronę parku.

Rezerwat Przyrody Łęczczok

Został utworzony na mocy Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 23.01.1975 roku w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. z 1957r. Nr 14, poz. 109). Łącznie rezerwat obejmuje powierzchnię 477,38 ha, w tym 81,33 ha na terenie gminy. Celem ochrony jest zachowanie ze względów przyrodniczych, krajobrazowych i naukowych kompleksu leśno-stawowego obejmującego zbiorowiska łęgowe i grądowe, olsy, stawy rybne typu karpiego, świeże łąki użytkowane ekstensywnie oraz zabytkowe aleje i związane z nimi gatunki grzybów, roślin i zwierząt.

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 PLH240010 Stawy Łęczczok

OOS Stawy Łęczczok zajmują południowo- zachodnią część gminy. Ostoja obejmuje kompleks ośmiu stawów o łącznej powierzchni 247 ha, istniejących od XIII wieku. Stawy otoczone są przez lasy o charakterze naturalnym, wśród których największy obszar pokryty jest przez grądy *Tilio Carpinetum*, łęgi wiązowo- jesionowe *Fraxino- Ulmetum*, olsy *Circae elongate- Alnetum*, oraz łęgi wierzbowo- topolowe *Salici- Populetum*. Na terenie obszaru Stawy Łęczczok znajdują się również niewielkie powierzchnie łąk i starorzecza. Stawy w około 25-50% porośnięte są trzcina i szuwarami.

Obszar ochrony siedlisk Natura 2000 Stawy Łęczczok jest jedną z nielicznych enklaw naturalnej roślinności w dolinie górnej Odry. Zostało tu wyróżnionych 45 zbiorowisk roślinnych oraz 9 rodzajów siedlisk przyrodniczych wyszczególnionych w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Flora obszaru liczy 596 gatunków roślin, w tym gatunki prawnie chronione, rzadkie oraz zagrożone, a także 5 gatunków zwierząt z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG.

Użytek ekologiczny Łąka trzęślicowa w Małej Nędzy

Został utworzony Rozporządzeniem Nr 44/04 Wojewody Śląskiego z dnia 16 lipca 2004 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny podmokłej łąki trzęślicowej pod nazwą "Łąka trzęślicowa w Małej Nędzy" w gminie Nędza. Obejmuje on powierzchnię 1,20 ha łąki trzęślicowej w gminie Nędza. Jest to siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków. Celem ochrony przyrody jest tu zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych podmokłej łąki trzęślicowej ze stanowiskami regionalnie rzadkich i ustępujących gatunków roślin

Korytarze ekologiczne

Gmina Nędza położona jest w obrębie trzech istniejących korytarzy ekologicznych:

- przez część gminy usytuowana na krawędzi zachodniej Płaskowyżu Rybnickiego i w Dolinie Górnej Odry przebiega korytarz ekologiczny o znaczeniu międzynarodowym – przebiega tu główna trasa wiosennych i jesiennych ciągów ptaków oraz droga przenikania ciepłolubnych elementów flory i fauny, z ich zniszczonych przez zlodowacenia południowych ostoj w kierunku północnym,
- lasy północnej i wschodniej części gminy należą do makroostoi Lasów Rudzkich stanowiącej kluczowy (obok Lasów Kobiórsko-Pszczynskich) element korytarza łączącego doliny Wisły i Odry,
- korytarz ekologiczny stanowiący najkrótsze połączenie rezerwatu Łęczczok z kompleksami Lasów Rudzkich i Lasów Pszczynskich, poprzez dolinę Potoku Kłokocińskiego.

